

4. Złożenie zażalenia na niezałatwienie sprawy w terminie po nowelizacji KPA

Adam Niemiec

Pytanie: *Czy po nowelizacji KPA istnieje możliwość złożenia zażalenia na niezałatwienie sprawy w terminie?*

Odpowiedź: Nie. Zmiana wspomnianego przepisu zastąpiła ten tryb nową instytucją ponaglenia.

Uzasadnienie: Stosownie do znowelizowanego art. 36 KPA, o każdym przypadku niezałatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz poczynając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Kwestie wnoszenia ponaglenia oraz sposobu jego rozpatrywania reguluje zmieniony art. 37 KPA. Dotychczas wspomniany przepis regulował kwestie zażalenia na niezałatwienie sprawy w terminie.

Ważne

Ponaglenie przysługuje w przypadku niezałatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 KPA lub w terminach wskazanych w przepisach szczególnych albo w przypadku gdy postępowanie jest wprawdzie prowadzone, jednak organ wykonuje czynności w postępowaniu dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy. Przykładem może być przeprowadzenie zbędnego dowodu.

Ponaglenie wnosi się do organu wyższego stopnia np. do samorządowego kolegium odwoławczego, gdy sprawę załatwia organ jednostki samorządu terytorialnego albo bezpośrednio do organu prowadzącego postępowanie, jeżeli nie ma organu wyższego stopnia np. minister.

Organ prowadzący postępowanie jest obowiązany przekazać ponaglenie organowi wyższego stopnia bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania. Organ przekazuje ponaglenie wraz z niezbędnymi odpisami akt sprawy. Przekazując ponaglenie, organ jest obowiązany ustosunkować się do niego. Powinien zatem w piśmie przewodnim wyjaśnić sytuację będącą podstawą do wniesienia ponaglenia, przedstawić argumenty i wyjaśnienia dlaczego sprawa nie została załatwiona w terminie bądź była prowadzona przewlekle.

Organ rozpatrujący ponaglenie (ma na to siedem dni) wydaje postanowienie, w którym stwierdza, czy organ przekazujący dopuścił się przewlekłości lub bezczynności i czy miało to miejsce z naruszeniem prawa. Istnieje zatem możliwość wydania rozstrzygnięcia pozytywnego i negatywnego w tym przedmiocie. Organ powinien odmówić stwierdzenia bezczynności lub przewlekłości w przypadku niedotrzymania terminów przez organ

z przyczyn opóźnień zależnych od strony, czy braku niezbędnej dokumentacji, której inny organ nie przekazał na czas.

W przypadku stwierdzenia beczynności lub przewlekłości organ wyższego stopnia zobowiązuje organ rozpatrujący sprawę do załatwienia sprawy, wyznaczając termin do jej załatwienia, jeżeli postępowanie jest niezakończony, a także zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych beczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających beczynności lub przewlekłości w przyszłości.

Ważne

Jeżeli nie ma organu wyższego stopnia nad organem załatwiającym sprawę, w przypadku stwierdzenia beczynności lub przewlekłości organ prowadzący postępowanie niezwłocznie załatwia sprawę oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych beczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających beczynności lub przewlekłości w przyszłości.

Ze wspomnianymi regulacjami koresponduje również znowelizowany art. 53 ustawy z 30.8.2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 718). Zgodnie z dodanym § 2b skargę na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania można wnieść w każdym czasie po wniesieniu ponaglenia do właściwego organu.

Podstawa prawna:

- art. 36 KPA

5. Kto jest organem wyższego stopnia w sprawach przewlekłości wojewódzkiego zespołu orzekania o niepełnosprawności?

Sławomir Liżewski, Patryk Kuzior

Pytanie: *W jaki sposób ustalić organ właściwy do rozpatrzenia zażalenia na przewlekłość postępowania prowadzonego przez wojewódzki zespół orzekania o niepełnosprawności? Przepisy ustawy nie są w tym przypadku jednoznaczne*

Odpowiedź: Organem tym jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, czyli obecnie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Uzasadnienie: Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 RehZawU, wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności są organami drugiej instancji właściwymi do orzekania o niepełnosprawności. Jednocześnie, jak podkreślają sądy administracyjne,

RehZawU nie wskazuje organu nadrzędnego nad wojewódzkim zespołem do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności.

Ustalenie organu nadrzędnego jest w tym przypadku niezbędne w razie konieczności m.in. wniesienia zażalenia na wspomnianą w pytaniu przewlekłość. W związku z tym, trzeba odwołać się do art. 17 KPA. Stanowi on, że organami wyższego stopnia w rozumieniu KPA są:

- 1) w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego – samorządowe kolegia odwoławcze, chyba że ustawy szczególne stanowią inaczej;
- 2) w stosunku do wojewodów – właściwi w sprawie ministrowie;
- 3) w stosunku do organów administracji publicznej innych niż określone wyżej – odpowiednie organy nadrzędne lub właściwi ministrowie, a w razie ich braku – organy państwowe sprawujące nadzór nad ich działalnością.

W związku z tym, że sprawy, które są przedmiotem regulacji RehZawU, zostały ujęte w dziale „zabezpieczenie społeczne”, to minister właściwy dla tego działu administracji rządowej jest organem wyższego stopnia w przypadku przewlekłego postępowania prowadzonego przez wojewódzkie organy orzekania o niepełnosprawności (por. post. WSA w Bydgoszczy z 29.7.2006 r., II SA/Bd 169/06). Obecnie jest to Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W odniesieniu do skargi na przewlekłość, trzeba pamiętać o bardzo ważnej zasadzie formalnej. W przypadku bowiem skargi na przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ, przed jej wniesieniem do sądu strona powinna wyczerpać środek prawny z art. 37 KPA, zgodnie z którym na niezażalenie sprawy w przewidzianym terminie lub w przypadku gdy postępowanie prowadzone jest dłużej niż jest to niezbędne dla załatwienia sprawy (przewlekłość), stronie służy ponaglenie **do organu wyższego stopnia**. Ponaglenie ma na celu zakwestionowanie przekroczenia maksymalnego ustawowego terminu załatwienia sprawy przez organ administracyjny lub prowadzenia postępowania w sposób przewlekły.

Ważne

Organy administracji publicznej powinny załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Jednak załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania. O każdym przypadku niezażalenia sprawy w terminie organ ma obowiązek zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. Dotyczy to także zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu (art. 35 i 36 KPA).

Przykład

Sąd wezwał składającego skargę do wykazania wyczerpania środka zaskarżenia na bezczynność wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności. Skarżący oświadczył, że nie kierował zażalenia do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Socjalnej. W takiej sytuacji nie do-

chowano warunku niezbędnego do złożenia skargi do WSA. Brak wyczerpania przez skarżącego środka zaskarżenia oznacza, że wniesiona skarga jest niedopuszczalna.

Jednak, jak stwierdził WSA w Szczecinie (post. z 12.3.2014 r., II SAB/Sz 1/14), nie tłumaczy to skarżącemu możliwości skierowania zażalenia w trybie art. 37 § 1 KPA do wspomnianego ministra, o ile stan bezczynności organu objętego skargą nadal się utrzymuje, a w dalszej kolejności skargi do sądu administracyjnego na bezczynność organu.

Natomiast w sytuacji, gdy w odpowiedzi na wezwanie sądu skarżący przedłożył do akt pismo kierowane do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ale zostało ono wniesione po złożeniu skargi do WSA. W konsekwencji niewyczerpanie przez skarżącego przed wniesieniem skargi środka zaskarżenia, skutkuje niedopuszczalnością skargi – tak stwierdził niedawno WSA w Gliwicach (patrz: post. z 10.4.2017 r., IV SAB/Gl 31/17).

Podstawa prawna:

- art. 17, art. 35, art. 36, art. 37 KPA
- art. 6 ust. 1 pkt 2 RehZawU

6. Ponaglenie w związku z niezakończaniem sprawy w terminie lub z przewlekłym prowadzeniem postępowania jako przesłanka wniesienia skargi do WSA

Barbara Pietrzak, Patryk Kuzior

Pytanie: *Czy wniesienie ponaglenia jest wymogiem formalnym wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego na bezczynność lub przewlekłość postępowania? Czy dopuszczalność wniesienia skargi do sądu zależy od zajęcia przez organ wyższego stopnia pozytywnego, bądź negatywnego stanowiska?*

Odpowiedź: Wniesienie ponaglenia jest wymogiem formalnym wniesienia skargi do sądu administracyjnego na bezczynność lub przewlekłość postępowania. Skarga jest dopuszczalna niezależnie od pozytywnego, czy negatywnego stanowiska zajętego przez organ wyższego stopnia.

Uzasadnienie: W myśl art. 37 § 1 KPA na niezakończanie sprawy w terminie określonym w art. 35, w przepisach szczególnych, wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 KPA lub na przewlekłe prowadzenie postępowania stronie służy ponaglenie do organu wyższego stopnia, a jeżeli nie ma takiego organu, do organu prowadzącego postępowanie. Ponaglenie należy uzasadnić (art. 37 § 2 KPA), a organ prowadzący postępowanie jest obowiązany przekazać ponaglenie organowi wyższego stopnia bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania (art. 37 § 4 KPA). Organ przekazuje ponaglenie wraz z niezbędnymi odpisami akt sprawy. Odpisy mogą zostać sporządzone w formie

dokumentu elektronicznego. Przekazując ponaglenie, organ jest obowiązany ustosunkować się do niego. Organ rozpatrujący ponaglenie – stosownie do art. 37 § 6 KPA – wydaje postanowienie, w którym:

- 1) wskazuje, czy organ rozpatrujący sprawę dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, stwierdzając jednocześnie, czy miało ono miejsce z rażącym naruszeniem prawa;
- 2) w przypadku stwierdzenia beczynności lub przewlekłości:
 - a) zobowiązuje organ rozpatrujący sprawę do załatwienia sprawy, wyznaczając termin do jej załatwienia, jeżeli postępowanie jest niezakończzone,
 - b) zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych beczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających beczynności lub przewlekłości w przyszłości.

Jak bowiem stanowi przepis art. 141 § 1 KPA, na wydane w toku postępowania postanowienia służy stronie zażalenie, gdy Kodeks tak stanowi, a w przypadku postanowienia podejmowanego w trybie art. 37 § 6 KPA przepisu takiego brak. Postanowienie to ma charakter wpałkowy (incydentalny), a zatem nie kończy postępowania w sprawie i nie zawiera rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. Nie jest to więc postanowienie podlegające zaskarżeniu do sądu administracyjnego, o jakim mowa w art. 3 § 2 pkt 2 PostAdmU. Nie jest to również inny akt lub czynność organu dotycząca przyznania, stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikającego z przepisów prawa (por. postanowienia NSA z 13.3.2001 r., I SAB 246/00; z 12.4.2001 r., IV SA 1866/00, z 17.1.2006 r., I OSK 306/05).

Ponadto, beczynność organu wyższego stopnia, polegająca na niewydaniu postanowienia rozpoznającego omawiane ponaglenie, nie stanowi beczynności organu, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 8 PostAdmU, a zatem nie należy do właściwości sądu administracyjnego. Tym samym, skarga złożona na beczynność organu drugiej instancji rozpoznającego ponaglenie na niezażalenie sprawy w terminie albo przewlekłe prowadzenie postępowania podlega odrzuceniu (art. 58 § 1 pkt 1 PostAdmU).

Ważne

Wniesienie ponaglenia w trybie art. 37 § 1 KPA jest wymogiem formalnym wniesienia skargi do sądu administracyjnego na beczynność lub przewlekłość postępowania (art. 52 PostAdmU). Jak stanowi bowiem art. 52 § 2 PostAdmU przez wyczerpanie środków zaskarżenia należy rozumieć sytuację, w której stronie nie przysługuje żaden środek zaskarżenia, taki jak zażalenie, odwołanie lub ponaglenie, przewidziany w ustawie. Co istotne, skarga jest dopuszczalna niezależnie od pozytywnego, czy negatywnego stanowiska zajętego przez organ wyższego stopnia. Nie trzeba również czekać aż organ wyższego stopnia przeprowadzi stosowne postępowanie i wypowie się co do podstaw zażalenia, by wnieść skargę na beczynność lub przewlekłość postępowania organu, którego zażalenie dotyczy.

Oznacza to, że terminy do wniesienia skargi ustalone w art. 53 § 2 PostAdmU nie mają zastosowania do skargi na beczynność organu (por. postanowienia NSA z 7.11.2013 r.,

IOZ 1019/13, z 20.11.2015 r., IOSK 2915/15, wyroki NSA z 14.11.2013 r., IOSK 889/13, z 21.11.2013 r., II OSK 1982/13, CBOSA). Dla uznania wyczerpania toku zażaleniowego przez stronę wystarczające jest zatem wykazanie, że złożyła ona stosowne zażalenie do organu wyższego stopnia (por. wyrok WSA w Opolu z 22.12.2014 r., II SAB/Op 38/14, CBOSA). Teza ta pozostaje aktualna z tym, że zmienił się środek – z zażalenia na ponaglenie.

Podstawa prawna:

- art. 37 KPA
- art. 3 § 2 pkt 2 PostAdmU

7. Organ powinien zawiadomić o przedłużeniu terminu rozstrzygnięcia w sprawie wydania decyzji o skierowanie do domu pomocy społecznej

Anna Brzezińska, Patryk Kuzior

Pytanie: *Organ nie może wydać decyzji w terminie, ponieważ nie otrzymał jeszcze rodzinnego wywiadu środowiskowego od organu właściwego z miejsca zamieszkania osób zobowiązanych do alimentacji. Czy organ powinien powiadomić o tym uczestników postępowania?*

Odpowiedź: O każdym przypadku niezadowolenia sprawy w terminie określonym w art. 35 KPA lub w przepisach szczególnych organ administracji publicznej jest zobowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazać nowy termin załatwienia sprawy (art. 36 § 1 KPA). Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu (art. 36 § 2 KPA).

Uzasadnienie: Jeżeli, z powodu oczekiwania na przesłanie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez organ właściwy z miejsca zamieszkania osób zobowiązanych do alimentacji, organ nie może wydać decyzji w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku, wysyła do uczestników postępowania zawiadomienie o przekroczeniu terminu określonego w art. 35 § 1 KPA. W zawiadomieniu wskazuje nowy termin oraz uzasadnia, z jakiej przyczyny termin rozstrzygnięcia w sprawie wydania decyzji o skierowanie do domu pomocy społecznej i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, o której mowa w art. 59 ust. 1 PomSpołU, został przesunięty.

Na niezadowolnienie sprawy w terminie określonym w art. 35 KPA, w przepisach szczególnych, ustalonym w myśl art. 36 KPA lub na przewlekłe prowadzenie postępowania stronie służy ponaglenie do organu II instancji, a jeżeli nie ma takiego organu – do organu prowadzącego postępowanie (art. 37 § 1 KPA). W przypadku ośrodka pomocy społecznej organem II instancji jest Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

Organ II instancji, uznając ponaglenie za uzasadnione, wyznacza dodatkowy termin załatwienia sprawy oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończona sprawy w terminie, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających naruszaniu terminów załatwiania spraw w przyszłości. Organ stwierdza jednocześnie, czy niezakończona sprawy w terminie miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa (art. 37 § 6 KPA).

Podstawa prawna:

- art. 35, art. 36 § 1 i 2, art. 37 § 1 KPA

8. Środki zwalczania bezczynności lub przewlekłości organu przy załatwianiu skargi

Aleksander Jakubowski, Patryk Kuzior

Pytanie: *Czy jeżeli organ obowiązany do rozpatrzenia skargi nie dokona tego w terminie, składającemu skargę przysługują jakieś środki zwalczania bezczynności lub przewlekłości organu? Jakie ma w tym zakresie możliwości i na jakiej podstawie prawnej?*

Odpowiedź: Zgodnie z art. 237 § 4 KPA w razie niezakończona skargi w terminie należy stosować m.in. przepis art. 37 i 38 KPA.

Uzasadnienie: W razie niedochowania przez organ terminu wskazanego w art. 237 § 1 KPA, ustalonego na podstawie art. 237 § 4 KPA w zw. z art. 36 KPA, bądź przewlekłego rozpatrywania skargi, skarżącemu przysługuje na mocy art. 237 § 4 KPA w zw. z art. 37 § 1 KPA możliwość złożenia ponaglenia do organu wyższego stopnia, a jeżeli nie ma takiego organu do organu prowadzącego postępowanie

Środki zaskarżenia uchybienia terminowi lub przewlekłości przy rozpatrywaniu skargi w ramach systemu administracji

Na mocy art. 237 § 4 KPA w zw. z art. 37 § 6 KPA, uznając ponaglenie za uzasadnione, właściwy organ wyznacza dodatkowy termin załatwienia skargi oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończona skargi w terminie, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających naruszaniu terminów załatwiania spraw w przyszłości.

Uwzględnienie środka zaskarżenia na bezczynność lub przewlekłość w postępowaniu skargowym. Rażące naruszenie prawa

Organ uznając za uzasadniony zarzut uchybienia terminowi bądź dopuszczenia się przewlekłości przy rozpoznawaniu skargi, stwierdza jednocześnie na podstawie art. 237 § 4 KPA w zw. z art. 37 § 6 pkt 1 KPA, czy niezakończona sprawy w terminie miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

Nie sposób przy tym zgodzić się z *P. Kledzikiem* (*P. Kledzik*, Postępowanie administracyjne w sprawie skarg i wniosków, Presscom Sp. z o.o.), że orzekanie o tym, czy naruszenie terminu rozpatrzenia skargi miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa w kontekście przepisów OdpFunkPublU jest bezprzedmiotowe, gdyż „przypadki, które zgodnie z art. 6 tej ustawy uznaje się za okoliczności rażącego naruszenia prawa nie obejmują postępowania skargowego regulowanego przepisami działu VIII KPA” (*P. Kledzik*, Postępowanie..., s. 78). Należy bowiem zwrócić uwagę, że stosownie do OdpFunkPublU funkcjonariusz publiczny ponosi odpowiedzialność majątkową w razie łącznego zaistnienia następujących przesłanek:

- 1) na mocy prawomocnego orzeczenia sądu lub na mocy ugody zostało wypłacone przez podmiot odpowiedzialny odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej z rażącym naruszeniem prawa,
- 2) rażące naruszenie prawa zostało spowodowane zawinionym działaniem lub zaniechaniem funkcjonariusza publicznego,
- 3) rażące naruszenie prawa zostało stwierdzone zgodnie z art. 6 OdpFunkPublU.

Zarazem art. 6 pkt 6 OdpFunkPublU określa, że przez stwierdzenie rażącego naruszenia prawa należy rozumieć stwierdzenie rażącego naruszenia prawa na podstawie art. 37 § 2 KPA. Skoro zatem na mocy art. 237 § 4 KPA stosuje się bezpośrednio m.in. art. 37 § 2 KPA, to należy uznać, że przez rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 6 *in principio* OdpFunkPublU, wymagane na mocy art. 5 pkt 3 OdpFunkPublU dla odpowiedzialności majątkowej funkcjonariusza, rozumieć należy także stwierdzenie rażącego naruszenia prawa na podstawie art. 237 § 4 KPA w zw. z art. 37 § 2 KPA. Odrębną kwestią jest zaś to, że prawdopodobieństwo faktycznego pociągnięcia do odpowiedzialności majątkowej funkcjonariusza publicznego na tej podstawie wydaje się niewielkie, a to z uwagi na rzadkość sytuacji, w której uchybienie terminowi do załatwienia skargi prowadziłoby do odpowiedzialności odszkodowawczej za wyrządzoną szkodę. Wobec bowiem niewłaściwego trybu postępowania skargowego, trudno aby uchybienie w nim terminowi mogło wywołać jakąkolwiek szkodę majątkową.

Odrębną kwestią jest to, że stwierdzenie rażącego naruszenia prawa może mieć znaczenie z punktu widzenia art. 38 KPA, stosowanego w analizowanym postępowaniu na mocy art. 237 § 4 KPA. Zgodnie z wynikającą z tych przepisów normą, pracownik organu administracji publicznej, który z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił skargi w terminie lub prowadził postępowanie dłużej niż było to niezbędne do załatwienia sprawy, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa. Rażące, a więc kwalifikowane naruszenie terminu rozpatrzenia skargi może być zatem podstawą pociągnięcia do odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej pracownika winnego tego naruszenia – w trybie właściwym dla przepisów regulujących status jego zatrudnienia [*P. Kledzik*, Postępowanie..., s. 78; por. *A. Matan* (w:) *G. Łaszczyca*, *C. Martysz*, *A. Matan*, Kodeks..., s. 501]. Współgra to z regulacją art. 223 § 2 KPA.

Podstawa prawna:

- art. 37, art. 38, art. 237 § 4 KPA

9. Szkada wyrządzona niewydaniem decyzji lub orzeczenia

Barbara Wysocka, Patryk Kuzior

Pytanie: *Jakie konsekwencje są związane z beczynnością po stronie organu? W jakich terminach organy administracji publicznej powinny rozpatrywać sprawy? Jakiego okresu nie wlicza się do terminu załatwienia sprawy? Kiedy jest możliwe wniesienie skargi na beczynność organów administracji publicznej, a także kiedy i w jakiej wysokości wypłacane jest odszkodowanie?*

Odpowiedź: Jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie orzeczenia lub decyzji (a obowiązek ich wydania przewiduje przepis prawa), jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem niewydania orzeczenia lub decyzji, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej (art. 417¹ § 3 KC).

Uzasadnienie: Podkreślić należy, że w tym przypadku przesłanką konieczną jest również wcześniejsze stwierdzenie w odrębnym postępowaniu przewlekłości postępowania sądowego lub administracyjnego.

Przesłanka wcześniejszego stwierdzenia w odrębnym postępowaniu przewlekłości postępowania sądowego lub administracyjnego nie musi być wskazana, jeżeli odrębne przepisy stanowią inaczej.

Beczynność organu administracji publicznej

Jedną z podstawowych zasad KPA jest zasada szybkości postępowania (art. 12 § 1). Zasada ta jest gwarancją jednego z podstawowych praw obywatelskich, jakim jest prawo do rozpatrzenia sprawy bez zbędnej zwłoki. W przepisach KPA powyższa zasada znajduje swoje rozwinięcie w środkach (art. 35–38 KPA), których celem jest dyscyplinowanie organów administracji publicznej.

Przepis art. 35 KPA przewiduje maksymalne terminy, w których powinno nastąpić załatwienie sprawy:

- 1) dla organu pierwszej instancji nie później niż w terminie miesiąca, a w sprawach szczególnie skomplikowanych nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania;
- 2) dla organu pierwszej instancji w postępowaniu uproszczonym niezwłocznie, nie później niż w terminie miesiąca od dnia wszczęcia postępowania,
- 3) dla organu odwoławczego maksymalny termin wynosi miesiąc od dnia otrzymania odwołania.

Natomiast niezwłocznie powinny być załatwione sprawy niewymagające postępowania wyjaśniającego. Są to sprawy, w których organ nie musi zbierać dowodów, informacji lub wyjaśnień, lecz może je rozstrzygnąć na podstawie dowodów przedstawionych przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania, faktów i dowodów powszechnie znanych

oraz faktów znanych organowi, przed którym toczy się postępowanie, lub faktów możliwych do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.

Ważne

Naruszenie maksymalnego terminu załatwienia sprawy może uzasadnić odpowiedzialność organu administracyjnego z powodu szkody wyrządzonej stronie, a także może powodować pociągnięcie pracownika do odpowiedzialności za naruszenie obowiązków służbowych (art. 38 KPA).

W tezie uchwały Sądu Najwyższego z 28.9.1990 r. (III CZP 33/90; OSNCP 1991, Nr 1, poz. 3) Sąd przyjął, że zwłoka w załatwieniu sprawy w terminie określonym w art. 35 § 2 może stanowić podstawę odpowiedzialności za szkodę na podstawie art. 417 KC.

Do omawianych terminów nie wlicza się zgodnie z art. 35 § 5 KPA:

- 1) terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności (np. przy współdziałaniu organów administracyjnych nie wlicza się terminu do zajęcia stanowiska w sprawie, określonego w art. 106 § 3 KPA);
- 2) okresów zawieszenia postępowania, bowiem zawieszenie postępowania wstrzymuje bieg terminów (art. 103 KPA);
- 3) okresu trwania mediacji (art. 96a do art. 96m KPA),
- 4) okresów opóźnień powstałych z winy strony (np. jeżeli strona przekroczy termin wyznaczony jej przez organ do dokonania pewnych czynności);
- 5) okresów opóźnień powstałych z przyczyn niezależnych od organu (np. działanie sił przyrody, działania lub zaniechania innych organów, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy).

Przykład

Piotr L. zwrócił się do organu administracyjnego – Komendanta Wojewódzkiego Policji, z wnioskiem o wydanie licencji II stopnia pracownika ochrony. Przepisy szczególne uzależniają uzyskanie licencji od niekaralności za przestępstwo umyślne, zaś skarżący został postawiony w obliczu popełnienia takiego przestępstwa. W związku z tym organ administracyjny zawiesił postępowanie z uwagi na fakt, że do Sądu Rejonowego wpłynął akt oskarżenia przeciwko Piotrowi L.

W przedstawionym przykładzie do terminu załatwienia sprawy nie będzie wliczany okres zawieszenia postępowania, bowiem merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy przed innym organem (tutaj sądem) jest niezbędne do wydania decyzji w tym postępowaniu.

Ważne

Do terminów załatwienia spraw nie wlicza się opóźnień powstałych z winy organu prowadzącego postępowanie.

Za takie opóźnienie uznaje się zwłokę powstałą na skutek zwrócenia się do organu zwierzchniego o wyjaśnienie wątpliwości prawnych w rozpoznawanej sprawie. Zgodnie z wyrokiem NSA, zasięganie porady przez organ administracji u władz zwierzchnich, co do sposobu załatwienia sprawy, nie usprawiedliwia przekroczenia terminu jej załatwienia, nie można bowiem przyjąć, aby w takiej sytuacji niezałatwienie sprawy w terminie następowało z przyczyn niezależnych od organu. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził ponadto, że w przypadku gdy organ administracji państwowej uznaje za stosowne wyjaśnić wątpliwości prawne w rozpoznawanej sprawie przez zasięgnięcie opinii organu zwierzchniego, nie występuje kwestia zagadnienia wstępnego, od rozstrzygnięcia którego zależy wydanie decyzji. Nie zachodzi w takim przypadku możliwość zawieszenia postępowania na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 KPA (wyrok NSA z 17.3.1988 r. SAB/Gd 14/87, ONSA 1988/1/41).

Ważne

Jeżeli organ administracji zobowiązany do załatwienia sprawy nie wydaje decyzji w terminie przewidzianym w prawie (przy czym zwłoka w rozpatrzeniu sprawy jest nieuzasadniona), wówczas mamy do czynienia z prawną beczynnością organu.

W KPA przewidziano w takim wypadku możliwość podjęcia określonych działań dyscyplinujących organ do załatwienia sprawy. Na niezałatwienie spraw w terminie określonym przepisami KPA strona może wnieść ponaglenie do organu administracji publicznej wyższego stopnia nad organem pozostającym w beczynności albo do organu prowadzącego postępowanie – jeżeli nie ma organu wyższego stopnia (art. 37 KPA). Organ, do którego ponaglenie takie wpłynęło, jeżeli uzna je za zasadne, wyznacza organowi rozpoznającemu sprawę dodatkowy termin jej załatwienia oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezałatwienia sprawy w terminie, a w razie potrzeby także podejmuje środki zapobiegające naruszaniu terminów załatwienia spraw w przyszłości. Biorąc pod uwagę tezę wyroku NSA z 12.4.2001 r. (IV SA 1866/00, ONSA 2002/4/144), należy stwierdzić, że organ wyższego stopnia rozpatruje zażalenie w formie postanowienia.

Ważne

W przypadku wyczerpania środków przewidzianych w art. 37 KPA i dalszej beczynności organu, strona może skorzystać z instytucji skargi do sądu administracyjnego na beczynność organu.

Skargi na beczynność organów administracji publicznej rozpoznaje sąd administracyjny (art. 3 § 2 pkt 8 PostAdmU).

Przez beczynność należy rozumieć niepodjęcie żadnych czynności w sprawie w ustawowym terminie lub wprawdzie prowadzenie przez organ administracji publicznej postępowania, ale niezakończenie go wydaniem w terminie decyzji, postanowienia lub też innego aktu, albo też niepodjęcie przez organ stosownej czynności (wyrok NSA z 22.12.1998 r., III SA 77/98).

Ważne

Bezczynność organu administracji publicznej musi polegać na zaniechaniu zrealizowania jednego z następujących obowiązków:

- 1) wydania decyzji administracyjnej;
 - 2) wydania postanowienia (w ramach postępowania administracyjnego), na które służy zażalenie albo kończące postępowanie, a także rozstrzygającego sprawę co do istoty;
 - 3) wydania postanowienia w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które służy zażalenie;
 - 4) wydania innego niż wymienione w pkt 1–3 aktu lub przedsięwzięcia czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących przyznania, stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisu prawa.
-

Przykład

Anna B. wystąpiła do Starosty Powiatu D. z wnioskiem o zwrot wywłaszczonej nieruchomości, ponieważ nie została ona wykorzystana na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu. Pomimo upływu terminu wniosek ten nie został rozpatrzony. Anna B. wystąpiła więc do Wojewody – jako organu wyższego stopnia – z ponagleniem na piśmie, ale nie otrzymała potwierdzenia. W tej sytuacji postanowiła wnieść do sądu administracyjnego skargę na bezczynność.

Wniesienie skargi do sądu administracyjnego na bezczynność organu jest możliwe wówczas, gdy strona wyczerpała tryb przewidziany w art. 37 KPA. W świetle art. 52 § 1 PostAdmU skargę można wnieść po wyczerpaniu środków zaskarżenia, jeżeli służyły one skarżącemu w postępowaniu przed organem właściwym w sprawie, chyba że skargę wnosi prokurator lub Rzecznik Praw Obywatelskich.

W świetle tego przepisu Anna B. nie spełnia warunku określonego w art. 52 § 1 PostAdmU, co powoduje, że jej skarga będzie odrzucona jako niedopuszczalna. Przez brak potwierdzenia wpłynięcia ponaglenia do organu wyższego stopnia – Wojewody, nie może bowiem udowodnić, że zażalenie faktycznie wpłynęło. Jednak fakt, że Anna B. nie spełnia warunku określonego w art. 52 § 1 PostAdmU, nie zamyka jej drogi do ponownej skargi na bezczynność, w sytuacji gdy organ właściwy do załatwienia sprawy – Starosta Powiatu D. – po wyczerpaniu drogi ponaglenia, o której mowa w art. 37 KPA, nadal nie podejmie działania.

Przykład

Adam K. zwrócił się do Burmistrza Miasta M. z wnioskiem o wydanie z akt administracyjnych odpisu decyzji o pozwoleniu na budowę budynku w miejscowości M. Ponieważ Burmistrz Miasta M. nie wydał odpisu decyzji ani postanowienia o odmowie jego wydania, strona – Adam K. – wniósł, w trybie art. 37 KPA, ponaglenie na niezałatwienie sprawy. Organ administracyjny jednak nadal nie podejmował żadnych czynności, uważając, że nie ma obowiązku wydawać odpisów z akt administracyjnych osobom, które nie są stroną postępowania. W związku z tym Adam K. wystąpił do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu.

W przedstawionej powyżej sytuacji skarga jest dopuszczalna, ponieważ skarżący wyczerpał przysługujące mu środki odwoławcze. Ponadto sprawa dotyczy wydania przez organ postanowienia (art. 3 § 2 pkt 2 PostAdmU). Jeżeli Burmistrz Miasta M. stwierdził, że nie jest zobowiązany do wydawania odpisów z akt administracyjnych osobom, które nie są stroną postępowania, powinien swoje stanowisko wyrazić w postanowieniu o odmowie wydania odpisu decyzji (podobnie wyrok NSA z 5.9.2001 r. – II SAB/Gd 127/00, Pal. 2002/9–10/2002).

Sąd administracyjny, uwzględniając skargę na bezczynność organu, zobowiązuje organ do wydania aktu lub dokonania czynności bądź przyznania, stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa. Natomiast sąd nie może nakazywać organowi sposobu rozstrzygnięcia ani też bezpośrednio orzekać o prawach lub obowiązkach skarżącego (NSA w wyroku z 10.4.2001 r. I SAB 37/00).

Ważne

Jeżeli zaniechanie dotyczy organów zobowiązanych do wydania decyzji administracyjnej, postępowanie przed sądem administracyjnym będzie postępowaniem odrębnym (art. 417¹ § 3 KC).

Skarga o wymierzenie organowi grzywny

Zgodnie z art. 154 § 1 PostAdmU, w razie:

- 1) niewykonania wyroku uwzględniającego skargę na bezczynność,
- 2) bezczynności organu po wyroku uchylającym lub stwierdzającym nieważność aktu lub czynności

– strona, po uprzednim pisemnym wezwaniu właściwego organu do wykonania wyroku lub załatwienia sprawy, może wnieść skargę w tym przedmiocie, żądając wymierzenia temu organowi grzywny.

Artykuł 154 PodstAdminU ma zatem charakter dyscyplinujący i represyjny wobec organu, bowiem wszczęcie postępowania sądowego o zastosowanie środków określonych w powołanym przepisie ma na celu ukaranie organu za niewykonanie wyroków sądowych.

Skarga, w której strona żąda wymierzenia grzywny, jest odrębną skargą wniesioną przez uprawniony podmiot, inną od skargi, w wyniku rozpoznania której został wydany wyrok sądu niewykonany przez organ. W zależności od charakteru sprawy, uwzględnienie skargi może polegać na zastosowaniu jednego lub obu środków prawnych określonych w art. 154 § 1 i 2 PostAdmU. Przedmiotem oceny sądu nie może być natomiast kontrola zgodności z prawem aktu poprzednio wydanego, którego organ nie wykonał. Jedynie, jeżeli pozwala na to charakter sprawy oraz niebudzące uzasadnionych wątpliwości okoliczności jej stanu faktycznego i prawnego sąd, może orzec o istnieniu lub nieistnieniu uprawnienia lub obowiązku. Orzeczenie takie może mieć miejsce tylko wówczas, gdy skarga z art. 154 § 1 PostAdmU została uwzględniona i organowi administracyjnemu wymierzono grzywnę.

Żądanie wymierzenia grzywny ma postać skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, a zatem wnosi się ją za pośrednictwem organu, którego dotyczy. Organ w takim przypadku nie ma możliwości dokonania autokontroli wydanego aktu lub czynności, gdyż akt ten wobec uchylecia lub stwierdzenia nieważności już nie obowiązuje, a organ ma obowiązek wydać ponowny akt. Skargę określoną w tym przepisie może wnieść zarówno strona, jak również każdy z uczestników postępowania sądowo-administracyjnego.

Ważne

Wniesienie skargi o ukaranie organu grzywną w trybie art. 154 PostAdmU nie jest ograniczone terminem liczonym od doręczenia właściwemu organowi wezwania do załatwienia sprawy albo od doręczenia odpowiedzi organu na to wezwanie.

Zawarte w skardze żądanie skarżącego jest odmienne niż we wszystkich innych typach skarg do sądu administracyjnego. Skarżący może żądać od tego sądu wyłącznie wymierzenia grzywny w związku z niewykonaniem wyroku sądu administracyjnego.

Z niewykonaniem przez organ administracji publicznej wyroku uwzględniającego skargę na bezczynność mamy do czynienia wówczas, gdy organ zobowiązany prawomocnym wyrokiem sądu administracyjnego, uwzględniającym skargę na bezczynność, do wydania w określonym terminie aktu dokonania czynności, stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, nie wywiązał się z tego obowiązku.

Za niewykonanie wyroku sądu administracyjnego należy uznać również taką sytuację, w której organ administracji – po uwzględnieniu skargi na jego bezczynność lub uprzednio wydany akt albo czynność – wydaje w terminie nowy akt (podejmuje czynność), tyle że treść tych działań pozostaje w sprzeczności z oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania, wyrażonymi w wyroku sądu.

Ważne

Z bezczynnością organu administracji publicznej mamy do czynienia wówczas, gdy właściwy organ po wydaniu przez sąd administracyjny prawomocnego wyroku, uwzględniającego skargę na akt lub czynność i uchylającego lub stwierdzającego nieważność zaskarżonego aktu lub czynności, nie wydał stosownego aktu lub nie dokonał stosownej czynności w powtórnym postępowaniu prowadzonym w wykonaniu wyroku sądu administracyjnego w terminach w prawie określonych.

Skarga na niewykonanie wyroku w części dotyczącej zasądzenia kosztów sądowych jest niedopuszczalna. Przepis art. 154 PostAdmU nie ma zastosowania w tym zakresie, albowiem nie występuje tu konieczność podjęcia przez organ działań z zakresu administracji publicznej poprzez wszczęcie postępowania, wydanie aktu, czy też dokonanie innej czynności dotyczącej uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, zastrzeżonych prawem do jego właściwości. Pomiedzy organem a stroną, na rzecz której zasądzono zwrot kosztów postępowania, powstaje jedynie stosunek zobowiązaniowy, w którym organ jest dłużnikiem, zaś strona wierzycielem.

Wykonywanie orzeczeń sądów administracyjnych w takim zakresie odbywa się w drodze egzekucji sądowej, zgodnie z przepisami KPC. Po stwierdzeniu prawomocności wyroku sądu administracyjnego (art. 169 PostAdmU) stanowi on tytuł egzekucyjny w sądowym postępowaniu egzekucyjnym – klauzulę wykonalności nadaje sąd rejonowy właściwości dłużnika (art. 781 § 2 KPC). Po nadaniu klauzuli wykonalności wyrok sądu administracyjnego stanowi tytuł wykonawczy podlegający (we wskazanej części) wykonaniu przez komornika sądowego.

Nieuwzględnienie przez organ orzekający oceny prawnej zawartej w prawomocnym wyroku sądu administracyjnego także nie stanowi okoliczności dopuszczającej zastosowanie art. 154 PostAdmU. Nierespektowanie takiej oceny powinno być zwalczane w drodze postępowania instancyjnego i stanowić podstawę uchylecia tego rodzaju decyzji.

Instytucja wezwania ma służyć temu, aby organ administracji wykonał wyrok lub załatwił sprawę zanim interwencja sądu administracyjnego będzie konieczna. Dopiero, gdy organ administracji, mimo wezwania nie wykona wyroku lub nie załatwi sprawy, albo gdy uczyni to dopiero po wniesieniu przez stronę skargi na bezczynność, wówczas istnieje przesłanka do ukarania organu grzywną. Wezwanie stanowi przesłankę dopuszczalności zaskarżenia *sensu stricto*, której niedochowanie przez skarżącego powoduje odrzucenie skargi bez możliwości jej konwalidacji na podstawie art. 58 § 1 pkt 6 PostAdmU.

Grzywnę wymierza się do wysokości 10-krotnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Należy wyjaśnić, że w ten sposób określa się jedynie górną granicę grzywny, tak więc w przypadku wymierzenia grzywny poniżej tej granicy, nie jest konieczne, aby kwota wymierzonej grzywny odpowiadała określonej wielokrotności tego wskaźnika. Grzywna orzeczona na podstawie art. 154 PostAdmU nie może być umorzona, a jej zapłata nie może być odroczone albo rozłożona na raty.

Wykonanie wyroku lub załatwienie sprawy po wniesieniu skargi o wymierzenie organowi grzywny nie stanowi podstawy do umorzenia postępowania lub oddalenia skargi. Niemniej jednak fakt ten powinien mieć wpływ na ustalenie wysokości grzywny. Na wysokość grzywny może mieć także wpływ okoliczność, że organ z uwagi na skomplikowany stan prawny sprawy musiał zasięgać opinii.

Orzeczenie o ukaraniu grzywną podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej, bez nadawania mu klauzuli wykonalności (art. 228 PostAdmU). Uruchomienie tego środka może doprowadzić do regresu w stosunku do pracownika zatrudnionego w urzędzie organu, który swoim zachowaniem naraził organ na zapłacenie grzywny.

Osobie, która poniosła szkodę wskutek niewykonania orzeczenia sądu, służy roszczenie o odszkodowanie od organu, który nie wykonał orzeczenia na zasadach określonych w KC. Zasady te regulowane są w art. 417 § 1 i 2 KC, który formułuje generalną zasadę odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykorzystaniu władzy publicznej. Odpowiedzialność za taką szkodę ponosi Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, lub inna osoba prawna wykonująca władzę publiczną z mocy prawa, jeżeli zaś zadania z zakresu władzy publicznej zlecono na

podstawie porozumienia jednostce samorządu terytorialnego albo innej osobie prawnej, solidarną odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę, ponosi ich wykonawca oraz zlecająca je jednostka samorządu terytorialnego albo Skarb Państwa.

Ważne

Warunkiem wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym od organu administracyjnego jest stwierdzenie przez sąd niewykonania wyroku lub załatwienia sprawy i nałożenie grzywny.

Roszczenie odszkodowawcze nie służy natomiast stronom postępowania sądowo-administracyjnego w znaczeniu formalnym, tj. prokuratorowi i Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz organizacji społecznej, która zgłosiła swój udział w postępowaniu sądowo-administracyjnym w charakterze uczestnika w sprawie innej osoby. Postępowanie w sprawie nie dotyczy bowiem własnych praw i obowiązków tych podmiotów.

Jeżeli organ w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o odszkodowanie nie wypłacił odszkodowania, uprawniony podmiot może wnieść powództwo do sądu powszechnego. Takiego odszkodowania może dochodzić również osoba, która nie wniosła skargi o zastosowanie środków określonych w art. 154 § 1 i 2 PostAdmU. Unormowanie to powoduje jednak ryzyko rozbieżności ocen między sądem administracyjnym a sądem powszechnym, bowiem sąd powszechny nie jest związany orzeczeniem sądu administracyjnego co do stwierdzenia niewykonania jego orzeczenia.

Bezczynność sądu powszechnego

W przypadku niewydania orzeczenia sądowego w rozsądnym terminie strona zainteresowana ma możliwość wniesienia skargi na podstawie ustawy z 17.6.2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2016 r. poz. 1259 ze zm.).

Ważne

Przewlekłe jest postępowanie, które trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Sądem właściwym do rozpoznania skargi jest:

- 1) sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie,
- 2) Sąd Najwyższy – jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym,
- 3) Naczelny Sąd Administracyjny – jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym lub Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Sądem właściwym do rozpoznania skargi dotyczącej przewlekłości postępowania egzekucyjnego lub innego postępowania dotyczącego wykonania orzeczenia sądowego jest sąd okręgowy, w którego okręgu prowadzona jest egzekucja lub wykonywane są inne czynności. Gdy egzekucja lub inne postępowanie dotyczące wykonania orzeczenia sądowego prowadzone jest w dwu lub więcej okręgach – właściwy jest sąd, w okręgu którego dokonano pierwszej czynności.

Uwzględnienie skargi jest równoznaczne ze stwierdzeniem, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.

Ważne

Uwzględniając skargę, sąd może, na żądanie skarżącego, przyznać od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika – od komornika, odpowiednią sumę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 10 000 zł.

W wypadku przyznania odpowiedniej sumy pieniężnej od Skarbu Państwa, wypłaty ze środków własnych tego sądu dokonuje sąd prowadzący postępowanie, w którym nastąpiła przewlekłość postępowania.

Niezależnie od powyższego strona, której skargę uwzględniono, może w odrębnym postępowaniu dochodzić naprawienia szkody wynikłej ze stwierdzonej przewlekłości od Skarbu Państwa albo solidarnie od Skarbu Państwa i komornika. W takim przypadku postanowienie uwzględniające skargę wiąże sąd w postępowaniu cywilnym o odszkodowanie lub zadośćuczynienie co do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Ważne

Orzeczenie stwierdzające, że w postępowaniu sądowym nastąpiła przewlekłość, jest spełnieniem warunku uprzedniego właściwego postępowania, o którym mowa w treści art. 417¹ § 3 KC i otwiera drogę do odrębnego postępowania odszkodowawczego.

Podstawa prawna:

- art. 38 KPA
- art. 417¹ § 3 KC